

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.4. Adest Deus in SS. Sacramento velut in throno solis: ex illo namque singulis vitam infundit, & quidquid boni in hominibus esse commendatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

Colof. 2. 9. inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter, illam admirabiliter conuocit, & ita subleuauit, ut vere esset caro deificata: proutera huic SS. humanitati tot tantaque communicat dona gratia: & gloria, ut ipsa sola nectum plura possideat, quam omnes Angeli, sed eam insuper omnium potum creat originem: De cuius plenitudine nos omnes accepimus. Itaque eam ita praparatam, tot thesauris ditatam, tam eminentibus superis que donis ornaram, nobis restituit factam mel gratiarum suauissimum in aluacato caelesti SS. Sacramenti, opere adeo artificioso & admirando, ut nec supremorum Seraphim intellectus modum eius queant comprehendere. Deinde hæc eadem natura ita ditata, ipsaque Dei uita uiuificata nec non per illam uiuens: sicut misit me uiuens Pater, & ego uiuo propter Patrem: etiam nobis singulis eandem tribuit uitam, ut ita per illam uiuemes in operibus ipsa se exerceat spiritualibus, que procedunt uelut de principio uitæ spiritualis gratia: Et qui manducat me uiuet propter me.

§. 4. Adest Deus in SS. Sacramento uelut in throno solis: ex illo namque singulis uitam infundit, & quidquid boni in hominibus esse commendatur.

15 **P**ropheta Regius Redemptorem nostrum perpendit uelut in throno residentem misericordiarum, in SS. Sacramento: hic etenim Deus eorum potentius ostendit magnitudinem, & quam excellentes in illo recipiamus attendens, eas illustrat ac mystico celebrat cantico: unde sic exorditur. *Misericordias Domini in æternum cantabo. Togo illo psalmo literaliter loquitur de Christo, qui uelut Rex terræ supremam ostendit maiestatem & magnitudinem, non more Regum terrestrium, suorum subditorum impendio, à singulis eorum sumendo ea quibus indigent ad suam exaltationem, sed eam manifestando dum eis præstat misericordias, & bona largitur quæcumque possident. Thronus autem in quo Christus Dominus suam potissimum ostendit celsitudinem, est SS. Sacramentum: unde ad huius confirmationem de throno loquitur in quo Christum contemplantur misericordie suæ præstantiam manifestantem qui thronus erat ut thronus solis, in quo se Deus exhibet benefactorem multo liberaliorem, & effusiuorem ad maiorem fidelium salutem, quam in reliquis mysterijs. Quando ergo ex infinito bo-*

I.
Thronus
Christi
est SS.
Sacramentum.

no nihil amplius esset quod nobis in eo communicat, quam uita quam nobis largitur, sufficiens hoc argumentum esset, quod ut thronus solis, de quo cecinit Dauid *Thronus eius sicut sol in conspectu meo.* Erit thronus seu sedes Christi ut sol: sedes seu thronus illustratissimi Regis illi est in quo patentius suam exponit dignitatem ac maiestatem. Sæpe diximus in SS. Sacramento maxime splendescere omnipotentiam suam, iustitiam & misericordiam Dei, quibusque sua propria supremæ eius maiestatis ac dignitatis expressis: quocirca dicitur: *thronus SS. Sacramenti, in quo Deus manifestus suam patefacit maiestatem, erit iustitiam in conspectu eius.*

Sol est uelut omnium creatorum Rex, quæ ut talem Deus in celo statuit: quale est regnum solis: nulliter in mundo regnat? Fortitan non accipit bonum creaturatum, super quos radiorum potestatis suæ, splendoris & caloris immittit? Nequaquam: sed illis largitur quidquid in illis perfectum laudatur, & clarius in illis manifestatur. Luna tribuit pulchritudinem, stellis locum, terra virtutem producenti in absconditis suis uenis aurum, argentum & alia pretiosa metalla: campis germinandi plantas & herbas, communicat arboribus uitam, & uirtutem proferendi fructus tum sapientissimos tum tenerimos: aquis generandi pisces, floribus ut exaltantur uenustissimi & odore gratissimissimi ut ipse nec atomum quidem ab his accipiat: creaturis: nulla tamen est, que non ab illo recipiat quidquid boni habet: hoc enim intellego dixisse Dauid: *Nec est quis se abscondat à calore eius.* Talis est diuinus ille thronus SS. Sacramenti, hæcque ea gloria qua se gloriosum ostendit & magnificentum. Ego claritatem ab hominibus non accipio. Gloriam illustrationis suæ ac splendoris ab hominibus non emendicat, nec est in ipso aliquid perfectio seu excellentia ab eis participata, Christus nec uirtus aliqua aut res alicuius momenti, quæ ab ipsis mutauit: hoc etenim terrenis Regibus proprium est, qui ad throni suæ maiestatis subcimentum necesse habent à suis recipere subditis diuitias terrenaque bona, quibus ipsis succurrunt & adiuuant ad maiorem potestatem eorum magnificentiam: ipsi quippe hæc ex se non habent, unde subditi eorum fulciant & sustentant thronum.

Porro Christi Domini nostri thronus in hoc SS. Sacramento de se adeo illustris est, splendens & magnificus, ut ablit omnino quod ab hominibus aliquam maiestatis suæ partem accipiat: imo uero totum illis confer quidquid boni

ni pulchri gratique complectuntur. Angelis illuminat: quia ex claritate divinitatis Christi Domini relucet in illis lumen gloriae: quo illo percipiunt. Patriarchis dedit fidem: quia praeter illam quam habuerunt de Christo venturo, adauit eis illam quam habuerunt de mirandis & preclaris ab ipso prodigijs perceptandis, inter quae hoc elucet, quo nobiscum manet in SS. Sacramento, quod omnium est eminentissimum. Prophetis spem iussit: etenim dum confiderant quam liberaliter se suis hic communicet sub regimine illorum accidit um, accersit in illis spes videndi illum remoto omni velo clare ac manifeste post hanc vitam in gloria; & multo magis cum diuinum hoc Sacramentum eius pignus sit in ipso de hoc illos reddit securos. Apostolos charitate inflammasit, cum enim sit Sacramentum charitatis, & in quo amor Dei erga homines extremum exerit potentiae suae, nouos in illis excitat gratissimi amoris titulos, ut in illo huic amori respondeant Martyres fortitudine corroborant: quia vires sibi comparant tormenta martyrijs sustinerunt acerbissima ex hoc SS. haulerunt Sacramento: nam iuxta multorum SS. sententiam S. Communione in primitiua Ecclesia Martyres sumebat antequam ad Martyrium properaret: quia vires sibi comparant raris terendis cruciatibus conuenientes. Ita testatur D. Chrysostomus. *Vi leones flammam sperant, sic ab illa mensa discedimus.* Doctores replet sapientia, quia Christus Dominus noster sub his speciebus latens Sacramentalibus, thesaurus est sapientiae Patris: *In quo sunt omnes thesauri sapientiae & scientiae Dei.* Confessoribus gratiam largitur & fortitudinem qua motus reprimant delicta nostrae naturae: sic enim audio D. Cyril. Alex. *Sedit cum in nobis manet Christus sanientem membrorum nostrorum legem, pietatem corrumpit, perturbaciones animi extinguit: quinimo mellifluis subfigit Bernar. Si quis nostrum non tam sepe ennuero, non tam acerbo sentit iracundia metu, inuidia, luxuria, aut caterorum huiusmodi, gratiam agat corpori & sanguini Domini: quoniam virtus Sacramenti operatur in eo, & gaudent quod pssimum vltius accedat ad sanitatem.* Virgines exornat munditie: fuleit etenim illas in Virginitate nam idcirco dicitur: *Vinum & Jan. germaniae Virgine: quod Paschal. Doctes insignis Domini e. profecuntur: qui conferens verba illa Apostoli 21. habet loquentis de vino nostro naturali: In quo est luxuria. 6. nra, cum illis Vatis Zachariae, de hoc sic elatur SS. Sacramento: Felix fructu ubertatis, ex qua Virginitas germinatur: nam hoc nostris ger-*

mini vna castitas corrumpitur, ab ipso vero Virgi. Zacha. 9. nes procreantur: Penitentes de remissione delictantur peccatorum: ut enim probat D. Thom. 3. q. 79. Hoc Sacramentum quantum est ex parte sua virtutem habet proflorent in ex passione Domini ad remittenda qualibet peccatorum genera. Habet virtutem hoc Sacramentum ad remittendum quaecumque peccata ex Passione Christi, que est sors & causa remissionis peccatorum. Omnes itaque particulariter in virtute qua fulgent confirmat & corroborat: hoc enim ex Apostolo dicitur: *Omnia per ipsum & in ipso constant, sive in calis sive in terra.* Nullum igitur bonum in filijs Ecclesiae respicend, quod non ab hoc diuino sit participatum & collatum sole, SS. inquam Sacramento. Quinimo & hoc declarat D. Ioan. Euang. 16. etiam describens thesauros gratiarum eius, quibus affatim abundabat, sic ait: *Vidimus eum Ioan. 1. plenum gratia & veritate: de cuius plenitudine nos omnes accepimus. gratiam pro gratia: id est a prima gratia usque ad vltimam.* Hoc supposito congruenter dicimus quod sit velut thronus solis: & hanc sumentes metaphoram hoc, mensuram huius capiemus, si constituamus solem esse, velut Regem ciuitatis exyllalline, qualem vidit Diu. Ioan. adam antibus pulcherrimus & clarissimus & fulgentem. Quod sol super illos regnet, hoc nemo dixerit in eo consistere, quod si se eorum sibi astrabat diuitias, lucem & quidquid habent pretiosi: quinimo quod ipse sua illis bona communice. Primo dedit illis naturam adamantum: ex se quippe non nisi terra erant communit. Praeterea illis insidens & super irradians singulis esse quoddam participatum solis tribueret, ut singuli sol ipse esse viderentur. Vltimo gratiam conferret pulchritudinem omnibus eorum partibus & punctulis si haberent: ita ut quidquid in se cunctisque suis partibus haberent boni, a sole dimanaret. Hoc igitur est Deum in animabus residere eumque in ipsis velut solem in adamantibus continere, non ab eis quidquam sumendo, sed quidquid in illis est, producendo: primo diuinum esse gratiae, vitam spiritualem & supernaturalem, secundum eandem ipsam, quae est in Christo: ut enim venissime dixit D. Petrus, participatio quaedam est diuinae naturae, & omnes eius partes velut exornat & illustres reddit: intellectum fide vna, voluntatem spe & charitate, potentias omnes donis caelestibus & supernaturalibus: tandem Deus animae sua tribuit bona, imo & seipsum, & hoc modo residere locumque occupare velut in throno proprio in di-

V. Probatur
D. Chr.
D. Cyr.
D. Alex.
D. B. 2. q.
D. Pet.
L. de corp.
D. Jan.
D. Domini
D. 21.
D. 6.
D. 21.
D. 21.

VI.
Et insig-
ni simili-
tudine.
Appar.
2. Pet. 1. 4.

ina hoc solid per mirabiles illos effectus, quos in anima proicit, Deo propinquissimus est. Quo circa dum canit Propheta quod sol sit thronus eius, locus & sedes, in qua Christi respundet maiestas, proprie nobis declarat ipsum esse Deum.

Exp'nt D. Paul. eleganter hunc modum quo Deus in diuino hoc throno resideat, nimirum quod cum Deus sit anima, cui se in hoc Sacramento communicat, omne bonum: Deus totus, est in omnibus rebus: *Ps sit Deus omnia in omni-*

VII. **SS. Sa-** cramenti vt animas ad regnum glorie suae lucraretur: videatur significare, quod hoc sit thronus Sanctorum: quia illi soli hunc possunt intrare qui tales fuerint. Vocatur SS. Sacramentum thronus Sanctorum: cum enim ex illo profuatur omnis gratia qua sanctificantur, velut de fonte & origine, de qua vita emanat spiritualis, idcirco in illo velut in throno Sancti omnes splendescunt: quandoquidem hic omnis sanctitatis suae communicationem ostendat: Thronum hunc Sanctorum fundat & confirmat per virtutem passionis suae ac mortis, qua velut ad vltimum mundi terminum: quando nunc mundus derabit, semper velut de perenni scaturigine procedet omnis gratia vitaeque spiritualis Sanctorum: semper enim Redemptor noster nobiscum in hoc diuino throno commorabitur. *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi.* Verum dicimus quod Deus sit in anima iusti per gratiam, eam vt proprium sibi assumens thronum: *Anima iusti sedes est sapientiae:* non aliquid ab illa recipiens, sed suum illi dans diuinitatem esse participatum, illuminans intellectum, inflammans charitatem, & memoriam excitans: porro secundum hunc modum exilendi in anima, non se perfecte ac integre Regem eius ostendit ac Dominum, quodque regnet in illa velut in magifico diuinitatis suae throno.

VIII. Nam regnare Deum in anima nihil est aliud quam suas illi diuinitas, thesauros, & ira seipsum communicare: hoc autem Deus non agit per solam gratiae suae communicationem: quia licet vt verum admittamus eam esse quandam diuinae naturae participationem, non tamen in ipsa est ac diuina eius substantia, sed tantum in effectibus gratiae supernaturalibus, itaque per illam participes sumus Dei, estque Deus in nobis, non secundum esse suum substantiale, sed in effectibus & accidentibus, quae in nobis operantur: nam ita declaramus hoc Theologicis, quod se-

participatio diuinae naturae, quam iustus creditur: sic tantum communicatio Dei: inuentionis quae iuste communicatur per effectum, quod per gratiam suam illi conficitur. Verumtamen non se communicat Deus substantialiter, sed in hoc magifico throno SS. Sacramenti, vbi ipsa diuinitas substantialiter, quam communicauit naturae humanae Christi in persona Verbi, ea ipsa est, quam in hoc diuino throno commoratur.

Audiamus D. Chrysostomum. *Vt non solum per dilectionem, sed et ipsa et illam carnem conuertat. In quo per cibum hunc efficitur, quem nobis largitur: quem eleganter sequitur D. Cyril Alex. Dicitur: An forte ista putat aduersarius Christi ignem nobis in nobis fieri. Nonne corporaliter facti communicantur carnis Christi, Christum in nobis habitare? Et clarus exponens hanc spirituales diuinitatis nobiscum unionem haec addit. Corporaliter solum per benedictionem mysticam nobis se habet vnitur. Spiritualiter autem vt Deus. Itaque ipsa diuinitas substantialiter vnitur nobis spiritualiter in hoc Sacramento: sicut in eo ipso eius humanitas se nobis vnit corporaliter: in eo quoque potentia suae manifestat magnitudinem: corpus & sanguis Christi, non separatum ab anima, sed illi vnitus, & ambo conuincta diuinitati: nam propter realem concordantiam, ita Theologos, quam habuit cum humanitate in vnioue hypostatica Verbi, sibi semper est, vbi conuincta fuerit humanitas Christi, cum autem ipsa vna sit in SS. Sacramento substantialiter, le hominibus exhibens in cibum. *Cara mea vobis tribuit, vere ac realiter est in anima. Christum recipientis, & ita perfecte & complete in ipso regnat: sicut dicere quod sol regnat in altitante, in quo bonum omne producit, quod ipse completi ut, si se totum illi incorporaret, taliter igitur regnat Deus in anima iusti, secundum quod se illi tribuit in SS. Sacramento: quod est esse Deum in omnibus suis creaturis. *Ps sit Deus omnia in omnibus, non aliquid sibi ab illis accipiens, imo potius quicquid in illi boni est, ei communicat.***

Quid sit regnare Deum in anima iusti.

4. 3. 100

§. 5. Communicantibus se totum Deus exhibet, sicut in gloria se totum beatis singulis communicabit.

F Vnus explicemus extensionem Incarnationis in SS. Sacramento, sique eius ratio fundamentalis quam sepius in illo triumamus: quod se maximam habeat cum statu gloriae proportionem communicatio illa qua se Deus hic communicat, multumque conueniat illi communicationi, qua se beatis in caelo communicat spiritibus, ubi sicut dicemus se totum praebet omnibus, & est omnia in omnibus, ut dixit Apostolus. *Erst omnia in omnibus.* His paucissimis verbis modum exponit quo Deus perfecte regnat in statu gloriae in singulis beatis, & in omnibus conuenit: ita ut singuli totum possideant Deum ut suum, & quidquid Deus est illis concedatur: atque hoc modo considerare licet illum regnantem in hominibus in SS. Sacramento, in quo cum se singulis totum tribuat quantum ad modum quo in Incarnatione se totum Deus naturae illi singulari Christi tribuit, manifeste patet, extensionem & dilatationem huius hic inuenti mysterii. In dubium est, cum Deus Dominus sit & Rex omnium vniuersae is, in omnibus illis regnet, sique per essentiam, praesentiam & potentiam, quia simplicissimus est & indivisibilis: vnde in illis omnibus est & ibuens esse & conuenientes singulis proprietates, ut explicat D. Tho. ita ut, iuxta supradicta nihil ab illis accipiat, sed totum esse & bonum quo fruuntur, illis elargiatur. Porro non totus est in omnibus: quia quibusdam naturam hanc tribuit & proprietates, alijs alias, multumque ab his differentes. Caelo dat incorruptionem, sed non sensum, soli lucem, at non vitam, sp. endoem stellis sed nequaquam intellectum, fontibus refrigerationem, sed non in corruptibilitatem, ceruis leuitatem, sed non fortitudinem hanc leonum, sed non pulchritudinem, hanc pavoni sed non claritatem. Porro in caelo in statu glorioso beatitudinis, erit Deus omnia in omnibus, & in omnibus copulatum, quia indivisibilis est, & ita perfecte cumulateque in illis regnat.

§. 19 Hoc in Deo notavit D. Ambro. quando perpendens animae rationalis naturam, de ea dixit, quod creata esset ad imaginem & similitudinem Dei. *Creatus igitur Dominus Deus hominem ad imaginem & similitudinem suam.* Attende, inquit,

eo modo quo anima est in corpore, si queque Deus in beatis, perfecte & totaliter in eis regnat, & similiter regnat in recipientibus eum in SS. Sacramento. Anima tota est in toto corpore, & tota in qualibet eius parte nec maior est in maioribus nec minor in minoribus. *Tota in toto, & tota in qualibet parte.* Qua ratione tota est in qualibet parte? quia indivisibilis est: verum quomodo tota sit in omnibus partibus, non tamé est in illis tota, quia opera sua omnia in omnibus illis non operatur. In oculis operatur visum, & non in auribus, auditum in auribus & non in naribus, olfactum in naribus & non in lingua, gustum in lingua & non in cerebro, imaginationem in cerebro & non in manibus. *Anima in suo corpore ubique viget, visificas illud, mouet, & gubernat, nec enim in maioribus corporum sui membris maior, & in minoribus minor, sed in minimis tota, & in maximis tota.* Et in hoc, inquit ille, Deo similis est, etenim Deus est omnia in omnibus, in singulis operando quidquid boni habeat: in quibusdam velut floribus pulchritudinem, in alijs refrigerationem, ut in fontibus, in alijs saporem & gustum sicut in fructibus, in alijs incorruptibilitatem ut in caelis, in nonnullis hominibus producit eminentem sapientiam, ut in Salomone, in alijs fortitudinem ut in Samson, ne in caelo autem ubi perfecte dominatur: *Erst 1. Cor. 13. omnia in omnibus, totumque se omnibus communicabit.*

Totum se dabit omnibus, quia se singulis Sanctorum vniat, se in animabus statuens singulorum, ac si Sol se totum statueret in adamante, ita ut se damus sit vnum in essentia, & trinum in personis, omnipotentiam suam, aeternitatem, gloriam, diuitias, magnitudinem & maiestatem diuinam: etenim per hanc communicationem singuli beatorum tanto splendore ac claritate radiabunt, ut ipso sole nostro materiali in medio suo cursu sepius clariori luce sint radiaturi. Praeterea erit omnia in omnibus, quia in omnibus & in singulis producet quidquid boni est, & in creaturis Deus vniat creaturam: solis pulchritudinem, fulgorem stellarum, incorruptibilitatem caelorum, fontium refrigerationem, gratiam florum venustatem, omnium sapientiam & scientiam, fortitudinem omnium quos imaginatio potest comprehendere fortissimos. *Erst omnia in omnibus.* Itaque quisque beatus in se solus omnes complectetur perfectiones quas Deus in mundo creauit, & mille prerogatiuis eminentiores. Hoc igitur est regnare Deum in tege ac perfecte in anima, dare se totum & quid-

II. Sed cum quadam differetia.

IV. Beati omnes omnia in creaturam possident perfectiones.